

Sygn. akt I ACa 449/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Mikołaj Tomaszewski
Sędziowie:	SSA Piotr Górecki (spr.) SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga
Protokolant:	st. sekr. sądowy Monika Ćwirko

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. Ż.**

przeciwko **J. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt XII C 450/12

1. apelację oddala;

2. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) na rzecz adwokata M. S. kwotę 6.642 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

P. Górecki M. Tomaszewski M. Mazurkiewicz-Talaga

UZASADNIENIE

Powód J. M. Ż. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. K. na jego rzecz kwoty 5.000.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za to, że wskutek zaniedbań pozwanego jako jego pełnomocnika w sprawie sygn. akt XII C 986/09 poniósł szkodę

Pozwany J. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Nadto wezwał do udziału w sprawie na podstawie art. 84 § 1 i § 2 k.p.c. (...) S.A. z siedzibą w W..

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 13 lutego 2013 r. oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu (sygn.akt XII C 450/12).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Pozwany J. K. jest adwokatem. Prowadzi od 2003 roku działalność gospodarczą w ramach Kancelarii Adwokackiej z siedzibą w P.. Posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu działalności zawodowej adwokata w zakładzie (...) S.A. z siedzibą w W..

Pozwany był pełnomocnikiem z urzędu powoda w sprawie o zapłatę odszkodowania za niezapewnienie jemu właściwej opieki psychologicznej i psychiatrycznej skierowanej przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Dyrektora Zakładu Karnego we W., zawisłej przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod sygn. akt XII 986/09.

W dniu 30 lipca 2009 roku, Sąd Okręgowy doręczył pełnomocnikowi powoda odpis odpowiedzi na pozew i zobowiązał go do złożenia wszelkich wniosków dowodowych pod rygorem skutków z art. 207 § 3 k.p.c.

Po niezwłocznym zapoznaniu się z aktami tego postępowania pozwany stwierdził, że roszczenie powoda jest w sposób oczywisty przedawnione, a jedyną drogą odparcia tego zarzutu - podniesionego przez Skarb Państwa reprezentowany przez Dyrektora Zakładu Karnego we W. w odpowiedzi na pozew - będzie poszukanie okoliczności mogącej stanowić o zawieszeniu biegu tego terminu. Pozwany uznał, że taką okolicznością może być jedynie choroba psychiczna powoda, wynikająca z akt tej sprawy. Wobec tego, pozwany pismem z dnia 4 sierpnia 2009 roku złożył wniosek o powołanie biegłych z dziedziny psychiatrii i psychologii w celu zbadania powoda. Postanowieniem z dnia 9 października 2009 roku Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych, a kolejnym postanowieniem z dnia 16 listopada 2009 roku dokooptował do zespołu psychiatrów biegłego psychologa.

Po przeprowadzeniu kilkukrotnego badania powoda (w tym w trybie obserwacji) biegli nie stwierdzili u niego niedorozwoju umysłowego, choroby psychicznej w sensie psychozy, a w szczególności nie rozpoznali u niego choroby afektywnej dwubiegunowej, ani innych zaburzeń czynności psychicznych, które w okresie od dnia 12 czerwca 2002 roku do dnia 20 kwietnia 2009 roku uniemożliwiłyby mu skuteczne podejmowanie czynności prawnych i procesowych przed organami wymiaru sprawiedliwości, natomiast stwierdzili u niego osobowość nieprawidłową z tendencją do pseudologii, pedofilię biseksualną, głównie homoseksualną z raptofiliją oraz symulację zaburzeń psychicznych.

Opinia biegłych cechowała się wnikliwością. Powód został uznany za całkowicie poczytalnego, co w oczywisty sposób wykluczało możliwość przyjęcia przez Sąd, że bieg terminu do wytoczenia tego powództwa uległ zawieszeniu. Pozwany skonsultował się we własnym zakresie ze specjalistami z dziedziny psychologii i psychiatrii, w efekcie czego złożył pismem z dnia 12 stycznia 2010 roku zastrzeżenia do opinii i kolejne wnioski dowodowe, w tym wniosek o przesłuchanie biegłych na rozprawie.

Po przesłuchaniu biegłych opiniujących w tej sprawie w drodze pomocy prawnej przed Sądem Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim i szczegółowym udzieleniu przez nich odpowiedzi na wszystkie pytania pozwanego jako pełnomocnika powoda, Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 16 marca 2011 roku oddalił powództwo.

Po złożeniu wniosku o jego uzasadnienie, doręczeniu tego uzasadnienia wraz z odpisem wyroku i zapoznaniu się z nim, pozwany stwierdził oczywistą bezzasadność roszczeń powoda i odstąpił od sporządzenia i wniesienia apelacji.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd wskazał na przedawnienie roszczeń odszkodowawczych powoda, co przesądziło o ich oddaleniu. Jednocześnie Sąd stwierdził, że wszechstronna i wnikliwa opinia biegłych nie dała podstaw do uznania, że powód jest chory psychicznie, a co za tym idzie, nie było podstaw do ustalenia, że bieg terminu przedawnienia uległ -z uwagi na jego stan zdrowia- zawieszeniu.

W toku tego postępowania pozwany pisemnie informował powoda o stanie sprawy, przy czym informacje te dotyczyły istotnych kwestii z nią związanych. Powód kierował bowiem do pozwanego liczne pisma, które nie miały jakiegokolwiek merytorycznego znaczenia dla przebiegu tego postępowania.

Pismem z dnia 9 listopada 2011 roku pozwany poinformował powoda o prawomocności tego wyroku. Poinformował nadto powoda, że obecnie służy mu roszczenie odszkodowawcze za niezgodne z prawem pozbawienie wolności w warunkach szpitala psychiatrycznego, a biorąc pod uwagę orzecznictwo sądowe, w tym sądów międzynarodowych, istnieje realna szansa na uzyskanie stosownego odszkodowania od Skarbu Państwa, ale w tym celu konieczne jest złożenie pozwu wraz z określeniem dochodzonej kwoty pieniężnej.

Apelację wniósł powód, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w punkcie I.

Podniósł następujące zarzuty:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 471 k.c. w zw. z art. 354 § 1 k.c. w zw. z art. 355 § 1 i 2 k.c. w zw. art. 118 § 2 k.p.c. poprzez nie zastosowanie wskazanych przepisów i uznanie, że pozwany w sposób należyty i profesjonalny wykonał zobowiązanie polegające na zastępstwie procesowym powoda w sprawie XII C 986/09 (...),

2) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, polegającą na przyjęciu, że wniesienie apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 marca 2011 r. byłoby niecelowe z uwagi na oczywistą bezzasadność powództwa (...).

Skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 5.000.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Żądaniem ewentualnym było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Apelację uznać należało za bezzasadną. Sad Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Przypomnieć wypada, że łączący powoda z pozwanym stosunek zobowiązaniowy wynikał z ustanowienia przez Sąd Okręgowy adwokata J. K. pełnomocnikiem procesowym z urzędu J. (...)Ż. w sprawie zawisłej się przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt XII C 986/09 i opierał się na przepisach dotyczących umowy zlecenia. Zgodnie z treścią art. 734 § 1 k.p.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Pełnomocnik powoda w w/w sprawie złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku, ale nie wywiódł od tego orzeczenia apelacji i nie poinformował o tym powoda. Zgodnie z art. 56 Kodeksu Etyki Adwokackiej (uchwała nr 52/2011 Naczelnej Rady Adwokackiej z 19 listopada 2011 r.) na zaniechanie wniesienia środka odwoławczego adwokat obowiązany jest uzyskać zgodę klienta, w miarę możliwości pisemną. Brak tej zgody, niemożność jej uzyskania lub odmowę klienta jej udzielenia adwokat powinien niezwłocznie udokumentować pisemnie w aktach sprawy. Pozwany zgody takiej nie uzyskał i nie poinformował powoda, że nie będzie wnosił apelacji. W tym zachowaniu można oczywiście upatrywać uchybienia profesjonalnego pełnomocnika powoda, ale nie może pozostawać bez znaczenia, że analiza materiału dowodowego w sprawie XII C 986/09 wskazuje, że nawet gdyby apelacja została wniesiona to i tak nie mogłaby być uwzględniona. Skarżący argumentował, że niezłożenie apelacji przez pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 marca 2011 r. było „wynikiem jego rażącego niedbalstwa i skutkowało doznaniem przez powoda szkody poprzez pozbawienie możliwości uzyskania korzystnego dla niego orzeczenia sądowego”. Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 16 marca 2011 roku (sygn. akt XII C 986/09) jednoznacznie wskazuje na to, że powództwo oddalono jako przedawnione, przy jednoczesnym uznaniu, że nie istniały żadne podstawy do przyjęcia, że bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu z tej przyczyny,

iż powód jako osoba chora psychicznie nie mógł działać przed organami wymiaru sprawiedliwości. Skoro roszczenie było przedawnione to żądanie powoda podlegało oddaleniu i wniesienie apelacji przez pełnomocnika z urzędu nie mogło w żaden sposób skutkować jego zmianą. Dodać wypada, że powód w sprawie XII C 986/09 domagał się odszkodowania z powodu pozbawienia możliwości leczenia psychiatrycznego (z powodu encefalopatii - uszkodzenia mózgu), a lektura tych akt wskazuje, że nie był chory psychicznie, a jedynie symulował schorzenie psychiczne. Ponadto, co najważniejsze w sprawie XII C 986/09, pozwany zakład karny skutecznie podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda.

W niniejszej sprawie istotne było zatem ustalenie, jakie skutki wywołało dla powoda zaniechanie wniesienia przez pełnomocnika powoda apelacji. Przypomnieć trzeba, że podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej jest łączne wystąpienie następujących przesłanek : nienależyte wykonanie zobowiązania, powstanie w jego wyniku szkody oraz adekwatny związek przyczynowy między nienależytym wykonaniem zobowiązania a powstałą szkodą. Zgodnie natomiast z art. 361 § 1 k.p.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikała, a zatem jest ograniczona tzw. adekwatnym związkiem przyczynowo – skutkowym pomiędzy niewykonaniem zobowiązania przez dłużnika a szkodą. Powód nie wykazał żadnej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego, tj. nie wykazał niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego, doznania szkody w sferze swoich interesów i związku przyczynowego między tymi dwoma elementami stanu faktycznego. Skoro, jak już powyżej wskazano, roszczenie powoda było przedawnione to i tak – w realiach sprawy XII C 986/09 – oczywistym jest, że wniesienie apelacji nie mogło skutkować uzyskaniem pozytywnego rozstrzygnięcia.

Końcowo zauważyć trzeba, że w niniejszej sprawie powód nie wykazał roszczenia. Pierwotnie twierdził, że domaga się odszkodowania, na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda podnosił, że żądana kwota stanowi zadośćuczynienie. Niezależnie zatem od tego, czy powód zasadności swego roszczenia upatrywał w odpowiedzialności kontraktowej, czy deliktowej pozwanego żadne z roszczeń nie zostało przez powoda wykazane. Uznać zatem należało, że zarzuty apelacyjne – jako nietrafne – wyżej przedstawionej oceny zmienić nie mogły.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. O kosztach należnych pełnomocnikowi z urzędu powoda za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie § 6 punkt 7 w zw. z § 2 ust. 3 w zw. z § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

P. Górecki M. Tomaszewski M. Mazurkiewicz – Talaga